

Atvinnuvegaráðuneytið

Reykjavík, 7. október 2026
Tilvísun: 2026101627/K.J.

Efni: Drög að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um neytendasamninga, nr. 16/2016

Persónuvernd vísar til draga atvinnuvegaráðuneytisins að frumvarpi til laga um breytingu á lögum um neytendasamninga, nr. 16/2016, sem birt hafa verið í samráðsgátt stjórnvalda (mál nr. S-183/2026 í gáttinni).

Persónuvernd veitti áður umsögn, um áform að umræddri lagasetningu, dags. 28. ágúst 2026, sbr. mál nr. S-153/2026. Með þeirri umsögn áréttaði stofnunin að ekki verði litið svo á að persónuupplýsingar séu greiðslumiðill eða endurgjald með þeim hætti að það eitt og sér skapi heimild til vinnslu þeirra. Öll vinnsla persónuupplýsinga sem fram fari í tengslum við slíka samninga þurfi eftir sem áður að vera í samræmi við lög nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og reglugerð (ESB) 2016/679. Það feli meðal annars í sér að fyrir vinnslunni þurfi að vera fullnægjandi vinnsluheimild og að gætt sé að meginreglum persónuverndarlöggjafarinnar. Þá kunni eftir atvikum að þurfa að leggja mat á hvort samþykki, sé vinnsla byggð á því, teljist óþvingað, meðal annars þegar veiting þjónustu er gerð háð samþykki fyrir vinnslu persónuupplýsinga sem ekki er nauðsynleg vegna framkvæmdar samnings.

Með 1. gr. frumvarpsdraganna er lagt til að 1. mgr. 1. gr. laganna verði breytt á þá leið að það taki einnig til þess þegar atvinnurekandi afhendir eða skuldbindur sig til að afhenda neytanda stafrænt efni, sem er ekki látið í té á áþreifanlegum miðli, eða stafræna þjónustu og neytandinn veitir eða skuldbindur sig til að veita atvinnurekandanum persónuupplýsingar, með nánar tilgreindum skilyrðum.

Þá kemur sérstaklega fram í greinargerð með frumvarpinu að með því séu ekki lagðar til nýjar heimildir til vinnslu persónuupplýsinga og að um vinnslu persónuupplýsinga fari samkvæmt lögum nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og reglugerð (ESB) 2016/679.

Í kafla 3.5 í greinargerð með frumvarpsdrögunum kemur fram að gildissvið tilskipunar um Evrópuþingsins og ráðsins (ESB) 2019/2161 nái nú einnig til samninga þar sem neytandi afhendir persónuupplýsingar í stað greiðslu.

Persónuvernd leggur til að í greinargerð verði áréttað að þótt ákvæði 1. gr. taki til samninga þar sem neytandi veitir eða skuldbindur sig til að veita persónuupplýsingar, verði ekki af því ráðið að persónuupplýsingar teljist gjaldmiðill fyrir veitingu þjónustu eða að slíkt samningssamband skapi

heimild til vinnslu þeirra samkvæmt persónuverndarlöggjöfinni. Lögmæti vinnslunnar verði að meta sjálfstætt á grundvelli þeirrar heimildar sem vinnslan byggist á. Byggi vinnslan á samþykki samkvæmt 1. tölul. 9. gr. laga nr. 90/2018, sbr. einnig a-lið 1. mgr. 6. gr. reglugerðar (ESB) 2016/679, megi veiting þjónustunnar ekki vera háð því að samþykkt sé vinnsla persónuupplýsinga sem ekki er nauðsynleg vegna þjónustunnar.

Persónuvernd gerir ekki frekari athugasemdir við frumvarpsdrögin að svo stöddu. Verði frekari umsagnar óskað um einstök atriði verður hún fúslega veitt.

F.h. Persónuverndar,

Rebekka Rán Samper

Konráð Jónsson

Afrit/Hjálagt:

Umsögn Persónuverndar um áform um breytingu á lögum um neytendasamninga, mál nr. S-153/2026, dags. 28. ágúst 2026